

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»**

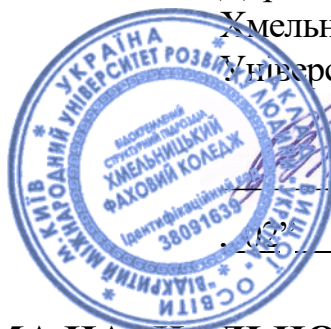
Хмельницький фаховий коледж

Циклова комісія соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Хмельницького фахового коледжу
Університету „Україна”

Ольга ПОЛЬОВИК

09 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 1.5 Основи наукових досліджень та академічного письма

(шифр і назва навчальної дисципліни)

освітня програма Соціальна робота

(назва освітньої програми)

освітнього ступеня фаховий молодший бакалавр

(назва освітнього рівня)

галузь знань 23 Соціальна робота

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність (ності) 231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності (тей))

Спеціалізація(ї) _____

(назва спеціалізації)

інститут, філія, факультет, коледж Хмельницький фаховий коледж

(назва навчально-виховного підрозділу)

Обсяг, кредитів: 120/4

Форма підсумкового контролю: залік

Хмельницький 2024 рік

Робоча програма навчальної Основи наукових досліджень та академічного письма
(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів освіти за галуззю знань 23 Соціальна робота

спеціальністю 231 Соціальна робота

„29” серпня 2024 року – 30 с.

Розробник:

Островська Наталія Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент,
викладач циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін

(вказати авторів, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

Викладач:

Островська Наталія Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент,
викладач циклової комісії соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін

(вказати всіх викладачів, які працюють за даною програмою, їхні посади, навчально-виховний підрозділ, кафедру, наукові ступені та вчені звання)

**Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто і затверджено на засіданні
циклової комісії з соціально-економічних та загальноосвітніх дисциплін**

Протокол від „29” серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії
соціально-економічних та
загальноосвітніх дисциплін

— Єлена ГЕДЕЛЕВИЧ
(прізвище та ініціали)

„29” серпня 2024 року

Робочу програму погоджено з керівником робочої групи з розробки та розвитку ОПП
«Соціальна робота» (2024 р.)

(назва освітньої програми)

„29” серпня 2024 року

Керівник робочої групи
з розробки та розвитку
ОПП «Соціальна робота»

(підпис)

Ольга ПОЛЬОВИК

ПРОЛОНГАЦІЯ РОБОЧОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

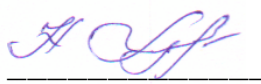
Навчальний рік	2024/2025	20__/20__	20__/20__	20__/20__
Дата засідання циклової комісії				
№ протоколу				
Підпис голови циклової комісії				

Матеріали до курсу розміщені на сайті Інтернет-підтримки навчального процесу <http://vo.uu.edu.ua/> за адресою: <https://vo.uu.edu.ua/course/view.php?id=28309>
(вказати адресу)

Робочу програму навчальної дисципліни перевірено

„30” серпня 2024 року

Завідувач відділу освітньої діяльності
Хмельницького фахового
коледжу

(підпис)

Н. І. Луцкевич
(прізвище та ініціали)

ЗМІСТ

1.	ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	5
2.	МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	6
3.	РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ.....	6
4.	ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	9
4.1.	Анотація дисципліни.....	9
4.2.	Структура навчальної дисципліни.....	12
4.2.1.	<i>Тематичний план</i>	12
4.2.2.	<i>Навчально-методична картка дисципліни</i>	14
4.3.	Форми організації занять.....	15
4.3.1.	<i>Теми практичних занять</i>	15
4.3.2.	<i>Індивідуальні завдання</i>	16
4.3.3.	<i>Індивідуальна навчально-дослідна робота</i>	16
4.3.4.	<i>Теми самостійної роботи студентів</i>	17
5.	МЕТОДИ НАВЧАННЯ.....	19
5.1.	Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності.	19
5.2.	Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності.....	20
5.3.	Інклюзивні методи навчання.....	21
6.	СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	21
6.1.	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.....	22
6.2.	Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру.....	23
6.3.	Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS..	24
6.4.	Розподіл балів, які отримують студенти.....	24
6.5.	Орієнтовний перелік питань до заліку.....	24
7.	МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.....	26
7.1.	Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю.....	26
7.2.	Глосарій (термінологічний словник).....	27
7.3.	Рекомендована література.....	30
7.4.	Інформаційні ресурси.....	31
8.	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.....	31

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Загальний обсяг кредитів – 4	Галузь знань 23 Соціальна робота	Вид дисципліни обов'язкова	
	Спеціальність 231 Соціальна робота	Цикл підготовки загальний	
Модулів – 1	Спеціалізація немає	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: науковий проект	Мова викладання, навчання та оцінювання: українська	Семестр	
Загальний обсяг годин – 120		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5		Лекції	
		30 год.	6 год.
	Практичні, семінарські		
	16 год.	4 год.	
	Лабораторні		
Відсоток аудиторних занять становить: для денної форми навчання – 38,3%	Освітній ступінь: Фаховий молодший бакалавр	–	–
		Самостійна робота	
		74 год.	110 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид семестрового контролю: залік	

Примітка.

Програма дисципліни виконується в повному обсязі не залежно від форми навчання.

Аудиторне навантаження заочної форми становить:

1-2 курси навчання ОС «бакалавр» і «молодший бакалавр», ОПС «фаховий молодший бакалавр» та ОКР «молодший спеціаліст» – 20% від аудиторного навантаження денної форми навчання;

3-4 курси ОС «бакалавр», 1-2 курси ОС «магістр» – 25% від аудиторного навантаження денної форми навчання.

Здобувачі освіти заочної форми навчання мають виконати 100% програми дисципліни, тобто виконати всі практичні, лабораторні, контрольні роботи заплановані програмою дисципліни і прикріпити їх на платформу Інтернет-підтримки освітнього процесу Moodle, а теоретичний матеріал опанувати за наявними матеріалами до лекцій (за винятком вступної ознайомчої лекції). Під час сесії для заочної форми навчання проводять вступні лекції, консультації та контрольні заходи (заліки та іспити).

Задля підтримки здобувачів освіти заочної форми навчання для здобуття ними усіх запланованих освітньою програмою компетентностей і програмних результатів навчання, університет надає додаткову можливість бажаючим здобувачам освіти заочної форми доєднатись за розкладом до аудиторних занять здобувачів освіти денної форми навчання.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета:

Метою викладання навчальної дисципліни „**Основи наукових досліджень**” є формування комплексу знань, базових вмінь і навичок в області наукових досліджень; вміння складання наукового апарату, проведення експерименту та оформлення наукових робіт.

Завдання:

Основними завданнями вивчення студентами дисципліни „**Основи наукових досліджень**” є:

- здійснити аналіз поняття про науку та наукові дослідження;
- вивчити типи та етапи проведення наукових досліджень;
- проаналізувати теоретичні підходи до організації науково-дослідницької роботи у закладі вищої освіти;
- вивчити основи академічного письма та академічної доброчесності в Україні;
- визначити основні критерії для обрання теми наукового дослідження;
- виробити навички визначення мети, формулювання наукового апарату, вибору методів та методик для проведення наукового дослідження.
- дати студентам уявлення про логіку проведення наукових досліджень.
- ознайомити з методологією проведення наукових досліджень.
- ознайомити з методикою написання і оформлення студентської наукової роботи.

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ДИСЦИПЛІНОЮ, ВІДПОВІДНІСТЬ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен.

знати:

- поняття про науку та наукові дослідження;
- типи наукових досліджень;
- науково-дослідницьку роботу у ЗВО;
- основи академічного письма та академічної доброчесності в Україні;
- основні критерії для обрання теми наукового дослідження;
- поняття актуальності та наукової новизни дослідження;
- основні етапи проведення наукової роботи;

- систему стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи;
- вимоги до проведення експериментальної частини дослідження;
- вимоги до оформлення звіту;
- вимоги до написання наукових статей.

вміти:

- визначати тему наукового дослідження;
- поставити мету та завдання наукового дослідження;
- обрати об'єкт та предмет дослідження;
- вибрати методи та методики для проведення наукового дослідження;
- вибирати тестові завдання для визначення результатів наукової роботи;
- статистично обробити зібраний матеріал;
- зробити висновки та практичні рекомендації;
- підготувати звіт, виступ та статті про наукову роботу
- дотримуватися правил академічного письма та академічної доброчесності в Україні.

Рядок дисципліни в „Матриці відповідності загальних програмних компетентностей компонентам освітньої програми”

	ЗК 2	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8
ОК 1.5.	+	+	+	+

Рядок дисципліни в „Матриці забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми”

	ПРН 1
ОК 1.5.	+

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Анотація дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи наукової діяльності

Тема 1. Наука як система пізнання світу

Наука: характерні риси та функції. Групи соціальних функцій науки. Наука як соціальний інститут. Наукове дослідження – основна форма розвитку науки. Функції науково-педагогічних досліджень.

Тема 2. Організація науки в Україні

Організаційна структура науки в Україні. Державна політика в сфері наукової та науково-технічної діяльності. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні. Структура організацій, які формують науку України. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.

Тема 3. Науково-дослідницька робота у ЗВО

Науково-дослідницька діяльність студентів. Структура та зміст та напрями науково-дослідницької діяльності студентів.

Тема 4. Наукова робота студентів поза навчальним процесом

Рада студентського наукового товариства. Студентський науковий гурток. Наукові семінари, конференції, інші форми наукової комунікації.

Змістовий модуль 2.

Науковий рівень здійснення досліджень

Тема 5. Сутність наукових досліджень

Поняття та функції наукових досліджень. Види наукових досліджень. Типи наукових соціально-педагогічних досліджень. Їх специфіка і можливості. Форми наукового викладу матеріалів дослідження. Основні види наукової роботи студентів.

Тема 6. Загальна характеристика логіки наукового дослідження.

Проблема і тема дослідження. Актуальність дослідження. Об'єкт і предмет дослідження. Гіпотеза і захищені становища. Мета і завдання дослідження, його логіка. Новизна, значення для науки і практики. Практичне значення дослідження. Методи наукових досліджень.

Тема 7. Методи наукових досліджень та їх характеристика

Поняття наукового методу та його основні риси. Система методів дослідження. Загальнонаукові методи. Конкретно наукові та спеціальні методи.

Тема 8. Поняття про експеримент та умови його проведення

Поняття про експеримент та умови його проведення. Характеристика результатів наукового дослідження.

Тема 9. Наукові дослідження студентів закладів вищої освіти

Написання, оформлення та захист реферату. Основні вимоги до написання, оформлення та захист курсової роботи. Студентська наукова робота, вимоги її виконання. Презентація результатів наукового дослідження.

Змістовий модуль 2.

Основи академічного письма у наукових дослідженнях

Тема 10. Наукове мовлення. Культура наукового спілкування

Науковий стиль. Стили сучасної української мови (науковий, діловий, художній, публіцистичний, розмовний); сфера застосування, мета, мовні засоби. Мовні засоби наукового стилю (підстили: науково-популярний і науково-навчальний): використання наукових термінів, таблиць, схем; оперування абстрактними поняттями; використання цитат; логічна послідовність; однозначність; аргументованість викладу; уживання складених речень тощо. Усна й писемна форми наукового стилю. Наукова лексика; фахова мова (підсистема мови, в якій використовують термінологію та інші лінгвістичні засоби, призначена для запобігання неоднозначності спілкування в конкретній предметній галузі). Культура мовлення, мовленнєвий етикет як компонент комунікації. Опанування академічним письмом, комунікативними навичками як необхідна передумова успішного навчання, науково-дослідної діяльності, фахової компетенції, успішного соціокультурного та міжкультурного спілкування.

Тема 11. Основи академічного письма та академічної доброчесності в Україні

Академічна доброчесність і її порушення. Кодекси честі. Академічна культура, академічна доброчесність. Академічна нечесність. Основні прояви академічної нечесності.

Тема 12. Інформаційне забезпечення наукової роботи

Сутність та види науково-технічної інформації. Методи пошуку і збору наукової інформації. Аналіз та інтерпретація інформації. Організація роботи з науковою літературою. Форми обміну науковою інформацією.

Тема 13. Вимоги до написання та публікації результатів наукових досліджень.

Поняття про публікацію наукових досліджень. Вимоги до написання наукової статті до періодичного видання, вимоги до написання тез доповіді. Написання та видання наукової літератури: специфіка оформлення та публікації.

Тема 14. Правила оформлення списку літературних джерел.

Один автор. Два автори. Три автори. Чотири автори. П'ять і більше авторів. Без автора. Багатотомний документ. Матеріали конференцій, з'їздів. Препринти. Депоновані наукові праці. Словники. Атласи. Законодавчі та нормативні документи. Стандарти. Каталоги. Бібліографічні покажчики. Дисертації. Автореферати дисертацій. Авторські свідоцтва. Патенти. Частина книги, періодичного, продовжуваного видання. Електронні ресурси.

Тема 15. Основні правила підготовки наукових виступів.

Підготовка доповіді до захисту наукової (курсової, дипломної) роботи. Тема та мета виступу, складання плану. Робота над конспектом доповіді. Прийоми виступ.

Дисципліни, вивчення яких обов'язково передують цій дисципліні:
українська мова (за професійним спрямуванням), інформаційні технології, вступ до спеціальності

Міжпредметні зв'язки: філософія, історія, соціологія.

4.2. Структура навчальної дисципліни

4.2.1. Тематичний план

Назви змістових модулів і тем	Розподіл годин між видами робіт														Форми та методи контролю знань
	денна форма							заочна форма							
	Усього	аудиторна					с.р.	Усього	аудиторна					с.р.	
		у тому числі							у тому числі						
	л	сем	пр	лаб	інд		л	сем	пр	лаб	інд				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Модуль 1															
Змістовий модуль 1.															
Теоретичні основи наукової діяльності															
Тема 1. Наука як система пізнання світу	8	2	2	-	-	-	4	8	2	-	-	-	-	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: огляд додаткової літератури
Тема 2. Організація науки в Україні	6	2	-	-	-	-	4	6	-	-	-	-	-	6	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: Складання глосарію
Тема 3. Науково-дослідницька робота у ЗВО	8	2	2	-	-	-	4	8	-	-	-	-	-	8	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 4. Наукова робота студентів поза навчальним процесом	6	2	-	-	-	-	4	6	-	-	-	-	-	6	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації ІР: складання кросворду за основними термінами теми
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	2	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 1	30	8	4	-	-	-	18	30	2	-	-	-	-	28	
Змістовий модуль 2.															
Науковий рівень здійснення досліджень															
Тема 5. Сутність наукових досліджень	8	2	2	-	-	-	4	8	2	-	-	-	-	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації
Тема 6. Загальна характеристика логіки наукового дослідження	8	2	2	-	-	-	4	8	2	-	-	-	-	6	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: огляд додаткової літератури на тему
Тема 7. Методи наукових досліджень та їх характеристика	6	2	-	-	-	-	4	6	-	-	-	-	-	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: складання кросворду за основними термінами
Тема 8. Поняття про експеримент та умови його проведення	6	2	-	-	-	-	4	6	-	-	-	-	-	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: підготовка та проведення презентації

Тема 9. Наукові дослідження студентів вищої освіти закладів	8	2	2	-	-	-	4	8	-	-	-	-	-	8	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: складання кросворду за основними термінами теми
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	2	
Разом за змістовим модулем 2	38	10	6	-	-	-	22	38	2	2	-	-	-	34	
Змістовий модуль 3.															
Основи академічного письма у наукових дослідженнях															
Тема 10. Наукове мовлення. Культура наукового спілкування	6	2	-	-	-	-	4	6	2	-	-	-	-	4	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання літератури ІР: огляд додаткової літератури
Тема 11. Основи академічного письма та академічної доброчесності в Україні	8	2	2	-	-	-	4	8	-	2	-	-	-	6	АР: письмове тестування СР: письмове завдання для самост. опрацювання ІР: Підготовка та проведення презентації на тему
Тема 12. Інформаційне забезпечення наукової роботи	6	2	-	-	-	-	4	6	-	-	-	-	-	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання літератури ІР: огляд додаткової літератури
Тема 13. Вимоги до написання та публікації результатів наукових досліджень	6	2	-	-	-	-	4	6	-	-	-	-	-	6	АР: опитування СР: письмове завдання для самостійного опрацювання ІР: Підготовка та проведення презентації на тему
Тема 14. Правила оформлення списку літературних джерел	8	2	2	-	-	-	4	8	-	-	-	-	-	8	АР: співбесіда СР: підготовка та проведення презентації ІР: складання міні-заліку з вміння оформлення списку літературних джерел
Тема 15. Основні правила підготовки наукових виступів	8	2	2	-	-	-	4	8	-	-	-	-	-	8	АР: опитування СР: підготовка та проведення презентації ІР: підготовка наукового виступу
Модульний контроль	2	-	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	2	комп'ютерне тестування
Разом за змістовим модулем 3	44	12	6	-	-	-	26	44	2	2	-	-	-	40	
Усього годин	112	30	16	-	-	-	66	112	6	4	-	-	-	102	
ІНДЗ	8	-	-	-	-	-	8	8	-	-	-	-	-	8	ІНДЗ: науковий проект
Усього годин	120	30	16	-	-	-	74	120	6	4	-	-	-	110	

4.2.2. Навчально-методична картка дисципліни „Основи наукових досліджень та академічного письма”

Разом: 120 год., лекції – 30 год., практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 74 год.

Модулі	Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3					
Назва модуля	<i>Теоретичні основи наукової діяльності</i>				<i>Основи академічного письма та наукова термінологія</i>					<i>Науковий рівень здійснення досліджень</i>					
Кількість балів за модуль	20 балів				27 балів					30 балів					
Лекції	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Теми лекцій	<i>Наука як система пізнання світу</i>	<i>Організація науки в Україні.</i>	<i>Науково-дослідницька робота у ЗВО</i>	<i>Наукова робота студентів поза навчальним процесом</i>	<i>Сутність наукових досліджень</i>	<i>Загальна характеристика логіки наукового дослідження</i>	<i>Методи наукових досліджень та їх характеристика</i>	<i>Поняття про експеримент та умови його проведення</i>	<i>Наукові дослідження студентів закладів вищої освіти</i>	<i>Наукове мовлення. Культура наукового спілкування</i>	<i>Основи академічного письма та академічної доброчесності в Україні</i>	<i>Інформаційне забезпечення наукової роботи</i>	<i>Вимоги до написання та публікації результатів наукових досліджень</i>	<i>Правила оформлення списку літературних джерел</i>	<i>Основи правила підготовки наукових виступів</i>
Практичні	1		2		3	4		5		6		7		8	
Теми практичних занять	<i>Наука як система пізнання світу</i>		<i>Науково-дослідницька робота у ЗВО</i>		<i>Сутність наукових досліджень</i>	<i>Загальна характеристика логіки наукового дослідження</i>		<i>Наукові дослідження студентів закладів вищої освіти</i>		<i>Основи академічного письма та академічної доброчесності в Україні</i>		<i>Правила оформлення списку літературних джерел</i>		<i>Основи правила підготовки наукових виступів</i>	
	4 бали		4 бали		4 бали	4 бали		4 бали		4 бали		4 бали		4 бали	
Самостійна робота	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали	3 бали
ІНДЗ	14 балів														
Види поточного контролю	Модульні контрольні роботи (9 балів)														
Підсумковий контроль	Залік														

4.3. Форми організації занять

4.3.1. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як система пізнання світу	2
2	Науково-дослідницька робота у ЗВО	2
3	Сутність наукових досліджень	2
4	Загальна характеристика логіки наукового дослідження	2
5	Наукові дослідження студентів закладів вищої освіти	2
6	Основи академічного письма та академічної доброчесності в Україні	2
7	Вимоги до написання та публікації результатів наукових досліджень у статтях, монографіях	2
8	Правила оформлення списку літературних джерел	2
	Разом	16

4.3.2. Індивідуальні завдання

1. Пошук та складання списку додаткової літератури з теми „Наука як система пізнання світу”.
2. Складання глосарію за темою „Організація науки в Україні”.
3. Підготовка та проведення презентації на тему „Науково-дослідницька робота у ЗВО”.
4. Складання кросворду за основними термінами теми на тему „Наукова робота студентів поза навчальним процесом”.
5. Підготовка та проведення презентації теми „Сутність наукових досліджень”.
6. Огляд додаткової літератури на тему: „Загальна характеристика логіки наукового дослідження”.
7. Складання кросворду за основними термінами на тему: „Методи наукових досліджень та їх характеристика”.
8. Підготовка та проведення презентації на тему: „Поняття про експеримент та умови його проведення”.
9. Складання кросворду за основними термінами теми: „Наукові дослідження студентів закладів вищої освіти”
10. Огляд додаткової літератури з теми: „Наукове мовлення. Культура наукового спілкування”.
11. Підготовка та проведення презентації на тему: „Основи академічного письма та академічної доброчесності в Україні”
12. Огляд додаткової літератури з теми: „Інформаційне забезпечення наукової роботи”

13. Підготовка та проведення презентації на тему: „Вимоги до написання та публікації результатів наукових досліджень”

14. Складання міні-заліку з вміння оформлення списку літературних джерел.

15. Підготовка наукового виступу та тему за власним вибором.

4.3.3. Індивідуальна навчально-дослідна робота (навчальний проект)

Індивідуальна навчально-дослідна робота (ІНДР) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмового матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання студентами ІНДР прилюдним захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ) з курсу – це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмового матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних та лабораторних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ, вимоги до них та оцінювання:

- дослідження з тематики дисципліни у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу) – **14 балів**.

Орієнтовна структура ІНДЗ – дослідження у вигляді наукового проекту: титульна сторінка, план, актуальність, науковий апарат, мета, гіпотеза, завдання, методи дослідження, теоретичні та практична значущість, структура роботи, список використаних джерел, додатки (якщо вони є).

Тематика ІНДЗ

Тема проекту обирається самостійно студентом у відповідності до спеціальності.

Критерії оцінювання ІНДЗ (дослідження у вигляді наукового проекту)

№ з/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Оформлення титульної сторінки	1 бал
2.	Складання плану наукового проекту	1 бал

3.	Обґрунтування актуальності наукового проекту	2 бали
4.	Формулювання наукового апарату, мети, гіпотези та завдань дослідження	3 бали
5.	Визначення теоретичного та практичного значення роботи та її структури	2 бали
6.	Дотримання правил реферування наукових публікацій та оформлення списку використаних джерел	3 бали
7.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи	2 бали
Разом		14 балів

**Оцінка за ІНДЗ у вигляді наукового проекту:
шкала оцінювання національна та ECTS**

Оцінка за 14-бальною системою		Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
12 – 14	відмінно	5	A	відмінно
8 – 11	добре	4	BC	добре
5 – 7	задовільно	3	DE	задовільно
0 – 4	незадовільно	2	FX	незадовільно з можливістю повторного виконання

4.3.4. Теми самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Наука як система пізнання світу	4
2	Організація науки в Україні	4
3	Науково-дослідницька робота у ЗВО	4
4	Наукова робота студентів поза навчальним процесом	4
	Модульний контроль 1	2
5	Сутність наукових досліджень	4
6	Загальна характеристика логіки наукового дослідження	4
7	Методи наукових досліджень та їх характеристика	4
8	Поняття про експеримент та умови його проведення	4
9	Наукові дослідження студентів закладів вищої освіти	4
	Модульний контроль 2	2
10	Наукове мовлення. Культура наукового спілкування	4
11	Основи академічного письма та академічної доброчесності в Україні	4
12	Інформаційне забезпечення наукової роботи	4
13	Вимоги до написання та публікації результатів наукових	4

	досліджень	
14	Правила оформлення списку літературних джерел	4
15	Основні правила підготовки наукових виступів	4
	Модульний контроль	2
	ІНДЗ	8
Разом		74

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль 1.			
Теоретичні основи наукової діяльності			
Тема 1. Наука як система пізнання світу (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	I
Тема 2. Організація науки в Україні (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	II
Тема 3. Науково-дослідницька робота у ЗВО (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття	3	III
Тема 4. Наукова робота студентів поза навчальним процесом (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне заняття	3	IV
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год)	Тестування	3	
<i>Всього: 18 год.</i>	<i>Всього: 15 балів</i>		
Змістовий модуль 2.			
Науковий рівень здійснення досліджень			
Тема 5. Сутність наукових досліджень (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	V
Тема 6. Загальна характеристика логіки наукового дослідження (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	VI
Тема 7. Методи наукових досліджень та їх характеристика (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	VII
Тема 8. Поняття про експеримент та умови його проведення (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	VIII
Тема 9. Наукові дослідження студентів закладів вищої освіти (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	IX
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год)	Тестування	3	
<i>Всього: 22 год.</i>	<i>Всього: 18 балів</i>		

Змістовий модуль 3.			
Основи академічного письма у наукових дослідженнях			
Тема 10. Наукове мовлення. Культура наукового спілкування (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	X
Тема 11. Основи академічного письма та академічної доброчесності в Україні (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XI
Тема 12. Інформаційне забезпечення наукової роботи (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XII
Тема 13. Вимоги до написання та публікації результатів наукових досліджень (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XIII
Тема 14. Правила оформлення списку літературних джерел (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XIV
Тема 15. Основні правила підготовки наукових виступів (4 год)	завдання до самостійної роботи, індивідуальне завдання	3	XV
Підсумкова модульна контрольна робота (2 год)	Тестування	3	
<i>Всього: 26 год.</i>	<i>Всього: 21 бал</i>		
Індивідуальна навчально-дослідна робота: 8 год.	Науковий проєкт	14	XV
<i>Разом: 74 год.</i>	<i>Разом: 68 балів</i>		

5. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

5.1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

– *словесні*: лекція (традиційна, проблемна тощо) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (презентація PowerPoint), семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

– *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

– *практичні*: вправи.

2. *За логікою передачі і сприйняття навчальної інформації*: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. *За ступенем самостійності мислення*: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. *За ступенем керування навчальною діяльністю*: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів із книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

Методи викладання навчального матеріалу визначаються викладачем в залежності від виду занять, змісту теми, цілей і завдань, можливостей студентів та часом, відведеним для вивчення теми.

В ході лекцій використовуються наступні методи:

- пояснювально-ілюстративна лекція включає усний виклад навчального матеріалу з ілюстрацією таблиць, слайдів, роздаткового матеріалу, з використанням ТЗН.

- лекція з елементами бесіди, яка включає усний виклад навчального матеріалу, великого за обсягом, складного за логічною побудовою у якому застосовується питально-відповідальний метод навчання з використанням ілюстративного матеріалу.

- проблемна лекція спрямована на розвиток логічного мислення студентів, коли при читанні лекції перед студентами формулюється проблема для самостійного осмислення того, що далі розкривається викладачем; у ході лекції студентам може видаватися надрукований роздавальний матеріал або здійснюватися показ таблиць, слайдів, які допомагають студентам у вирішенні поставленої проблеми.

В ході семінарських занять застосовуються наступні методи:

- семінарське заняття організовується у формі доповідей і обговорень. Увага студентів зосереджена висвітленні матеріалу з наданням інформації про нові наукові розробки.

- репродуктивний метод застосовується при проведенні підсумкового семінару з змістового модуля з використанням тестового контролю у ІКЦ.

5.2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Під час викладання навчальної дисципліни „**Основи наукових досліджень та академічного письма**” застосовуються наступні методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

1. Метод створення ситуації новизни навчального матеріалу – надання нових фактів та самостійний їх пошук створює відчуття збагачення знаннями спонукає студентів до самовдосконалення.

2 Метод опори на життєвий досвід студентів – використання викладачем у навчальному процесі життєвого досвіду студентів – фактів, явищ, які вони спостерігали в житті, або в яких самі брали участь.

3.Метод емоційно-морального стимулювання – включення у зміст навчання моральних ситуацій прикладів з життя.

4.Метод зацікавлення – реалізується за допомогою цікавих прикладів, парадоксальних фактів (цікаві аналогії, проблемні запитання, досліді).

5.Метод емоційного сплеску та заохочення – підтримка, підбадьорювання, заохочення; педагог має демонструвати своє прагнення допомогти студенту, бути впевненим у його силах та здібностях.

6.Метод пізнавальних ігор:

-*ділова гра* – діалог на професійному рівні, в якому відбуваються зіткнення різних думок, пропозицій, і взаємна критика гіпотез. Їх обґрунтування, що призводить до появи нових знань і уявлень;

-*рольова гра* – імпровізоване розігрування заданої ситуації;

-*інтерактивна гра* – метод навчання, заснований на досвіді, отриманому в результаті спеціально організованої соціальної взаємодії учасників з метою зміни індивідуальної моделі поведінки;

-*симуляція* – метод навчання, який моделює обмежені в часі, конкретні життєві ситуації, результат яких залежить від поведінки учасників процесу взаємодії.

5.3. Інклюзивні методи навчання

1. Методи формування свідомості: бесіда, диспут, лекція, приклад, пояснення, переконання.

2. Метод організації діяльності та формування суспільної поведінки особистості: вправи, привчання, виховні ситуації, приклад.

3. Методи мотивації та стимулювання: вимога, громадська думка. Неприпустимо застосовувати в інклюзивному вихованні методи емоційного стимулювання – змагання, заохочення, переконання.

4. Метод самовиховання: самопізнання, самооцінювання, саморегуляція.

5. Методи соціально-психологічної допомоги: психологічне консультування, аутотренінг, стимуляційні ігри.

6. Спеціальні методи: патронат, супровід, тренінг, медіація.

7. Спеціальні методи педагогічної корекції, які варто використовувати для цілеспрямованого виправлення поведінки або інших порушень, викликаних спільною причиною. До спеціальних методів корекційної роботи належать: суб'єктивно-прагматичний метод, метод заміщення, метод „вибуху”, метод природних наслідків і трудовий метод.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна дисципліна „**Основи наукових досліджень та академічного письма**” оцінюється за модульно-рейтинговою системою. Вона складається з 3 змістових модулів.

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою в кожному семестрі окремо.

За результатами поточного, модульного та семестрового контролів виставляється підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою, національною шкалою та шкалою ECTS.

Модульний контроль: кількість балів, які необхідні для отримання відповідної оцінки за кожен змістовий модуль упродовж семестру.

Семестровий (підсумковий) контроль: виставлення семестрової оцінки студентам, які опрацювали теоретичні теми, практично засвоїли їх і мають позитивні результати, набрали необхідну кількість балів.

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”, подано в таблиці нижче.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на семінарських, практичних, лабораторних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- стандартизовані тести;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

6.1. Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінка	Критерії оцінювання
„відмінно”	Ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності в розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
„добре”	Ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
„задовільно”	Ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої

	фахової діяльності, поверхову обізнаність із основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою. Можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
„незадовільно”	Виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення закладу вищої освіти без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

6.2. Система оцінювання роботи студентів упродовж семестру

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за	Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
I. обов'язкові							
1.1. Робота на практичному занятті	4	2	8	3	12	3	12
1.2. Виконання завдань для самостійної роботи	3	4	12	5	15	6	18
1.3. Виконання модульної роботи	3	1	3	1	3	1	3
Разом			23		30		33
Максимальна кількість балів за обов'язкові види роботи: 86							
I. Вибіркові							
Виконання завдань для самостійного опрацювання (за вибором студента не більше 14 балів)							
2.1. Написання наукової статті							14
2.2. Участь у науковій конференції як слухач							4
2.3. Участь у науковій конференції з публікацією тез доповіді							10
2.4. Підготовка наукового проекту (ІДНЗ)							14
Разом							14
Максимальна кількість балів за вибіркові види роботи: 14							
Всього балів за теоретичний і практичний курс: 100							

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;

- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Загальна оцінка з дисципліни: шкала оцінювання національна та ECTS

Оцінка за 100-бальною системою		Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ECTS	
		залік			
90 – 100	<i>відмінно</i>	<i>зараховано</i>		A	<i>відмінно</i>
82 – 89	<i>добре</i>			B	<i>добре (дуже добре)</i>
75 – 81	<i>добре</i>			C	<i>добре</i>
64 – 74	<i>задовільно</i>			D	<i>задовільно</i>
60 – 63	<i>задовільно</i>			E	<i>задовільно (достатньо)</i>
35 – 59	<i>незадовільно</i>	<i>не зараховано</i>		FX	<i>незадовільно з можливістю повторного складання</i>
1 – 34	<i>незадовільно</i>			F	<i>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</i>

6.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												Залік	Сума
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 2						не більше
T1-2	T3-4	МК 1	T5	T6-7	T8-9	МК 2	T10-11	T12-13	T14-15	МК 2	ІНДЗ		
10	10	3	7	10	10	3	10	10	10	3	14		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

МК – модульний контроль

6.5. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Наука: характерні риси та функції.
2. Групи соціальних функцій науки.
3. Наука як соціальний інститут.
4. Наукове дослідження – основна форма розвитку науки.
5. Функції науково-педагогічних досліджень.
6. Організаційна структура науки в Україні.
7. Державна політика в сфері наукової та науково-технічної діяльності.
8. Пріоритетні напрями розвитку науки в Україні.
9. Структура організацій, які формують науку України.

10. Система підготовки наукових і науково-педагогічних кадрів.
11. Науково-дослідницька діяльність студентів.
12. Структура та зміст та напрями науково-дослідницької діяльності студентів.
13. Рада студентського наукового товариства.
14. Студентський науковий гурток.
15. Наукові семінари, конференції, інші форми наукової комунікації.
16. Поняття та функції наукових досліджень.
17. Види наукових досліджень.
18. Типи наукових досліджень. Їх специфіка і можливості.
19. Форми наукового викладу матеріалів дослідження.
20. Основні види наукової роботи студентів.
21. Проблема і тема дослідження.
22. Актуальність дослідження.
23. Об'єкт і предмет дослідження.
24. Гіпотеза і захищені становища.
25. Мета і завдання дослідження, його логіка.
26. Новизна, значення для науки і практики.
27. Практичне значення дослідження.
28. Методи наукових досліджень.
29. Поняття наукового методу та його основні риси.
30. Система методів дослідження.
31. Загальнонаукові методи.
32. Конкретно наукові та спеціальні методи.
33. Поняття про експеримент та умови його проведення.
34. Характеристика результатів наукового дослідження.
35. Написання, оформлення та захист реферату.
36. Основні вимоги до написання, оформлення та захист курсової роботи.
37. Студентська наукова робота, вимоги її виконання.
38. Презентація результатів наукового дослідження.
39. Науковий стиль: сфера застосування, мета, мовні засоби.
40. Усна й писемна форми наукового стилю.
41. Опанування академічним письмом, комунікативними навичками як необхідна передумова успішного навчання, науково-дослідної діяльності, фахової компетенції.
42. Академічна доброчесність і її порушення.
43. Кодекси доброчесності.
44. Академічна культура, академічна доброчесність.
45. Основні прояви академічної нечесності.
46. Сутність та види науково-технічної інформації.
47. Методи пошуку і збору наукової інформації.

48. Аналіз та інтерпретація інформації.
49. Організація роботи з науковою літературою.
50. Форми обміну науковою інформацією.
51. Поняття про публікацію наукових досліджень.
52. Вимоги до написання наукової статті до періодичного видання, вимоги до написання тез доповіді.
53. Написання та видання наукової літератури: специфіка оформлення та публікації.
54. Правила оформлення списку літературних джерел.
55. Основні правила підготовки наукових виступів

7. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорний конспект лекцій
2. Методичні розробки до практичних занять.
3. Методичні розробки до виконання самостійної роботи студентів.
4. Орієнтовна тематика реферативних досліджень.
5. Ілюстративні матеріали.
6. Глосарій по дисципліні.
7. Питання до модульного контролю.
8. Питання до заліку.

7.1. Навчально-методичні аудіо- і відеоматеріали, у т.ч. для студентів з інвалідністю

1. Академічна доброчесність. URL : <http://www.uipa.edu.ua/ua/general-information/akademichna-dobrochesnist> (дата звернення 27.08.2020)
2. Вебінари „Академічна доброчесність”. URL : <https://saiup.org.ua/vebinari-akademichna-dobrochesnist/> (дата звернення 27.08.2020)
3. Основи академічного письма. URL : <https://academiq.org.ua/resursy/antyplogiatni-systemy/> (дата звернення 27.08.2020)
4. Теоретична основ наукових досліджень. URL : https://volna.org/ukrainskij_jazyk/tieorietichna_osnova_naukovikh_doslidzhien.html (дата звернення 27.08.2019)
5. Методологія та методи наукового дослідження. URL : <https://studfiles.net/preview/2276297/> (дата звернення 27.08.2019)
6. Методологія наукового дослідження. URL : <https://ppt-online.org/87381> (дата звернення 27.08.2019)

Для інклюзивного навчання:

- методики диференційованого підходу до процесу навчання й оцінювання знань, умінь і здібностей студентів з інвалідністю;
- дистанційні програми навчання для студентів із проблемами слуху і порушеннями опорно-рухового апарату.
- спеціалізовані комп'ютерні програми для навчання осіб з інвалідністю;
- забезпечення осіб із проблемами зору спеціальною літературою: книгами, підручниками, навчальними посібниками, журналами, надрукованими шрифтом Брайля та укрупненим шрифтом, і звуковими комп'ютерними програмами;
- наявність аудіовізуальних засобів навчання, спеціальної навчально-методичної літератури в електронному, друкованому, аудіовізуальному форматах для осіб з інвалідністю;
- дидактичні матеріали та засоби навчання осіб з інвалідністю для дистанційної та відкритої форм навчання.

7.2. Глосарій (термінологічний словник)

Абстрагування – уявне відволікання будь-якого властивості або ознаки предмета від інших його ознак, властивостей, зв'язків.

Аксіома – це положення, яке не потребує доказу. Істинність аксіом, що лежать в основі доказу, не посвідчується в кожному окремому випадку тому, що перевірка цієї істинності багато разів проводилася раніше, підтверджена практикою. Аксіоми досить широко використовуються в якості підстав в юриспруденції. Роль аксіом тут виконують презумпції.

Аргументами (або підставами) доказу називаються ті судження, які наводяться для підтвердження або спростування тези. Довести тезу - означає привести такі судження, які були б достатніми для обґрунтування істинності чи хибності висунутої тези.

Демонстрацією (або формою доведення) називається спосіб логічного зв'язку тези з аргументами. Теза й аргументи доказу є по своїй логічній формі судженнями. Виражені в граматичних пропозиціях, вони сприймаються нами безпосередньо: теза й аргументи можна побачити, якщо вони написані; почути, якщо вони вимовлені.

Доктрина - майже синонім концепції, теорії. Вживається у двох значеннях: у практичному, коли говорять про погляди з відтінком схоластичності й догматизму (звідси вирази: «доктринер», «доктринерство»); і в сенсі комплексу, системи поглядів, напрямків дій, що отримали

нормативний характер за допомогою затвердження будь-яким офіційним органом - урядом, міністерством і т.п.

Доказ – це логічне міркування, в процесі якого обґрунтовується істинність або хибність якої-небудь думки за допомогою інших положень, перевірених наукою і конкретної практикою.

Елементаризм – принцип, що передбачає складання цілого з елементів.

Емпіризм – філософське учіння, що визнає чуттєвий досвід єдиним джерелом знань. Емпіричне пізнання будується на вивченні реальної дійсності, практичного досвіду. Займаються емпіричним дослідженням, як правило, практики - професіонали в тій чи іншій галузі діяльності (вчителі, соціальні педагоги, психологи та ін.).

Закон – істотне, стійке повторюване відношення між явищами, процесами.

Закони науки - це істини особливого порядку, які відрізняються від інших знань, як своїм змістом, так і формою їх відкриття. Закони науки є відображенням законів об'єктивного світу і виражають внутрішні, істотні, стійкі, повторювані, необхідні зв'язки між явищами і процесами.

Ідея у філософському сенсі як суспільно-історична ідея, а не в побутовому значенні («комусь у голову прийшла ідея») - вища форма пізнання світу, що не лише відображає об'єкт вивчення, а й спрямована на його перетворення.

Категорія – гранично широке поняття, в якому відображені найбільш загальні й істотні властивості, ознаки, зв'язки і відносини предметів, явищ навколишнього світу.

Конкретизація – уявна реконструкція, відтворення предмета на основі виділених раніше абстракцій (за своєю логічною природою протилежна абстрагування).

Метатеорія – теорія, яка аналізує структуру, методи, властивості та способи побудови наукових теорій в будь-якій певній галузі наукового знання.

Моделювання – дослідження процесів і явищ за допомогою їх реальних або ідеальних моделей.

Наука – це сфера дослідницької діяльності, що спрямована на виробництво нових знань про природу, суспільство і процеси мислення. Вона містить у собі всі умови і моменти цього виробництва.

Парадигма – тип наукового дослідження, прийнятий певною групою дослідників за зразок. Парадигма наказує визначити: мету дослідження; способи досягнення цих цілей; систему критеріїв і показників, які дозволяють оцінити ступінь відповідності результату дослідження поставленим цілям.

Положення - наукове твердження, сформульована думка.

Поняття - думка, що відображає в узагальненій і абстрагованій формі предмети, явища і зв'язки між ними за допомогою фіксації загальних і специфічних *ознак* - властивостей предметів і явищ.

Порівняння – встановлення подібності та відмінності між розглянутими явищами.

Презумпція – це положення, що вважається встановленим і не потребує доказів. Вона - не очевидна і приймається за істину не тому, що її правильність представляється безперечною і впливає з самого положення, що становить зміст презумпції. *Презумпція* - це положення, що формулює яке-небудь найбільш звичайне ставлення, що зустрічається найбільш часто.

Редукціонізм – принцип, що пояснює властивості об'єктів і явищ через найбільш прості процеси і властивості, що лежать в основі пояснюється.

Рівні методології – це складна система, в рамках якої між ними існує *певна супідрядність*: філософський рівень виступає як змістовна підстава всякого методологічного знання, визначаючи світоглядні підходи до процесу пізнання й перетворення дійсності.

Синтез – уявне з'єднання ознак, властивостей явища в смислове (абстрактне) ціле.

Тезою доказу називається те положення, істинність або хибність якого потрібно довести. Якщо немає тези, то й доводити нічого. Тому все доказове міркування цілком підпорядковане тезі і служить для її підтвердження (або спростування).

Узагальнення – виділення в процесах і явищах спільних рис, що дозволяє відображати і фіксувати властивості і відносини предметів незалежно від приватних умов їх спостереження.

Факт (синонім: подія, результат). До наукового факту відносяться лише такі події, явища, їх властивості, зв'язки і відносини, які певним чином зафіксовані, зареєстровані. Факти складають фундамент науки. Без певної сукупності фактів неможливо побудувати ефективну наукову теорію.

Явище – об'єктивна реальність, окрема подія, а *факт* - сукупність багатьох явищ і зв'язків, їх узагальнення. Факт значною мірою є результат узагальнення всіх аналогічних явищ, зведення їх в деякий певний клас явищ.

Холізм – принцип, постулює невиводимість властивостей цілого з властивостей компонентів і визнає цілісність первинним початком.

7.3 Рекомендована література

Основна:

1. Академічне письмо : навч. посібник / уклад. Ревуцька С. К., Зінченко В. М. Кривий Ріг, 2019. 130 с.
2. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр. та доп. : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2011. 144 с.
3. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і адюнтів / за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
4. Потапчук Є. М., Василенко О. М. Основи психолого-педагогічних досліджень : навчальний посібник. Хмельницький : ХНУ, 2017. 160 с.

Допоміжна:

1. Архіпова С. П. Основи соціально-педагогічних досліджень. Черкаси, 2011. 239 с.
2. Основи наукових досліджень : навч. посіб. для студ. спеціальності 141 „Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка” / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : Г. Г. Стрелкова, М. М. Федосенко, А. І. Замулко, О. С. Іщенко. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 120 с.
3. Тушева В. В. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник/ В. В. Тушева, УМО НАПН України. Харків : „Федорко”, 2014. 408 с.
4. Шиян Б. М., Вацеба О. М. Теорія і методика наукових педагогічних досліджень у фізичному вихованні та спорті : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга. Богдан, 2010. 276 с.
5. Юрченко С. О., Юрченко О. Є. Основи наукових досліджень : навчальний посібник для студентів спеціальностей „Туризм”, „Готельно-ресторанна справа”, „Міжнародні відносини,

суспільні комунікації та регіональні студії”. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 204 с.

7.4. Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Львівська національна наукова бібліотека України імені В.Стефаника. URL: <http://www.lsl.lviv.ua/>
3. Сайт Міністерства освіти і науки України URL: www.mon.gov.ua.

8. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Форми занять	Наявне матеріально-технічне забезпечення	Необхідне матеріально-технічне забезпечення
Лекція	кафедральний ноутбук	–
Семінарське заняття	наочні та роздаткові матеріали, переносна дошка з відривними листами паперу	спеціалізований кабінет № 28
Модульний контроль	Доступ до мережі Інтернет	приміщення комп’ютерного класу №28